

Årsplan for 8. klasse

Skoleåret 2023-2024

Klasselærere:

Magnus Andersen Nordahl og Sofie Madeleine Solbø

Innledning

Vi har ambisiøse mål for hver enkelt elev. Vi er opptatt av at elevene skal få rikelige muligheter til å utvikle seg både faglig, emosjonelt og sosialt i 8. klasse.

Målet er å (ut)danne elevene våre til å bli ansvarsfulle og robuste medmennesker, som selv ønsker å sette preg på fremtiden og menneskene rundt seg på en bærekraftig måte.

For å få til dette så benytter vi en utviklingsdidaktisk tilnærming til læring, som betyr at vi tilpasser innhold og metoder i forhold til alder. Vi er også opptatte av at elevene skal få et bredt kunnskaps- og erfaringsgrunnlag gjennom alle år og gjennom alle aktiviteter på Steinerskolen.

8. klasse er det første året på ungdomsskolen, og det vil naturlig nok brukes litt tid i starten av skoleåret på å skape et inkluderende og godt klassefelleskap. Gamle og nye elever skal forenes til å bli en robust og ny gjeng.

Sentralt i 8. klasse står fortellingene om de store oppdagerne. Historiske skikkelser som Galileo Galilei, Jeanne d'Arc, Martin Luther med flere er for elevene et slags vindu mot livets store drama. Flere av de store renessanseskikkelsene er eksempler på personligheter som følger sine egne sannheter på tvers av det etablerte. Noe som for elevene kan være både forbilledlig, provoserende og inspirerende.

I september reiser klassen på den tradisjonelle gapahukturen i Bymarka. Her slår de leir i skogen ved Tunga gård og sover i gapahuk eller under åpen himmel. Turen er knyttet opp mot fagene geografi, naturfag og kroppsøving, og er den første av flere turer på ungdomsskolen. Turen har som formål å fremme det sosiale miljøet i klassen, men også knytte sammenhenger mellom forskjellige perioder og fag. Et gjennomgående prinsipp for alle våre turer er sporløs ferdsel.

I 8. klasse legger vi til rette for flere praksiser. Vi starter med jobbsmak, en praksis som handler om å være til stede sammen med en man kjenner en hel dag på en arbeidsplass. I tillegg vil elevene i løpet av våren ha sosialpraksis, en praksis som handler om å jobbe med mennesker. Skolen vil i samarbeid med elever og foresatte sørge for arbeidsplass i barnehage, skole, SFO, sykehjem eller lignende.

Det kan også nevnes at elevene fortsatt har kor en time hver uke sammen med resten av ungdomstrinnet. Dette er en ordning som er faglig og sosialt fremmende for trinnet. Vi er opptatt av at elevene skal få kunnskap og erfaring med å skape noe sammen med sine medelever på en scene, og har satt av tre uker til teater.

Innhold

Norsk	4
Matematikk	5
Naturfag (Biologi)	7
Naturfag (Fysikk).....	8
Naturfag (Kjemi)	10
Naturfag (Astronomi)	12
Geografi	13
Historie	14
Samfunnskunnskap	15
Religion og livssyn	17
Engelsk.....	18
Tysk.....	19
Kunst og håndverk.....	21
Musikk	23
Eurytmi	24
Kroppsøving.....	25
Mat og helse.....	26
IKT.....	27

Norsk

Faglærer

Sofie Madeleine Solbø

Uketimer/periodeuker

2 uketimer / 5+3 periodeuker

Faglig innhold

Hovedmålet gjennom hele ungdomstrinnet er at elevene skal utvide og utvikle sine begreper og sin bevissthet om norsk språk og språkets bruksmuligheter for kommunikasjon, kunst og kultur. Kunnskap og begreper knyttet til ulike litterære sjangre, dialekter og deler av norsk litteraturhistorie vil være særlig aktuelle dette året. Vi skal jobbe for å utvide og utvikle språkforståelse og språkferdigheter gjennom å lese og lytte, snakke og skrive, og ellers å uttrykke seg gjennom sitt eget språk. Året vil inneholde to hovedfagsperioder i norsk, hvor den ene henholdsvis er tilknyttet teater, og den andre er tilknyttet litteratur. Faget som helhet vil også dreie seg om følgende fokusområder:

- Sjangerlære, språklige virkemidler og stil
- Lese eldre og nyere litteratur på begge målformer
- Skrive forskjellige teksttyper på begge målformer
- Litteraturhistorie og forfatterbiografier
- Lære om forskjellige norske dialekter
- Setningslære, ordklasser og rettskriving
- Analyse og arbeid med sammensatte tekster
- Øving på kildekritikk og studieteknikk

Arbeidsmåter

- Muntlig aktivitet og samtaler i timene
- Muntlig formidling gjennom presentasjon, resitasjon og dramatisering
- Skriftlig formidling gjennom fortelling, temaskrivning og prosesskriving
- Møter med språklige uttrykksformer i forskjellige sjangere og medier
- Småkurs i språkbruk, for eksempel i fonetikk, grammatikk og retorikk
- Gruppeprosjekter med vekt på språkglede, samarbeid og selvevaluering
- Leseverksted og skriveverksted

Kompetansemål

Kompetansemålene i norsk er gitt etter 10. trinn. Det betyr at vi gjennom hele ungdomstrinnet arbeider for å nå disse målene.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- delta i kunstnerisk bearbeidelse av dikt fra ulike litteraturhistoriske perioder
- formidle fortellende tekster gjennom høytlesning og som fri fortelling
- sette seg inn i og presentere fagstoff muntlig; velge passende presentasjonsform
- bruke begreper fra litteraturkunnskap i samtale om og utforskning av tekster i ulike sjangrer
- utforske og beskrive karakteristiske trekk ved litteratur, teater og film fra forskjellige epoker

- bearbeide fagstoff som tekst og bilde i arbeidsbok eller på annen relevant måte, analogt og digitalt
- skrive informative, reflekterende og argumenterende tekster på hovedmål og sidemål
- ta i bruk kunnskap om sjangernormer og språklige virkemidler i egen kreativ tekstskaping
- planlegge, utforme og bearbeide egne tekster manuelt og digitalt og vurdere dem underveis i prosessen ved hjelp av kunnskap om språk og tekst
- vurdere estetiske og retoriske virkemidler i sammensatte tekster i informasjons- og underholdningsmedier, reklame og kunst
- bruke kilder på en kritisk måte, mestre grunnleggende regler for sitattekniikk og henvisningspraksis
- gjøre rede for og ta i bruk grunnleggende prinsipper for personvern og opphavsrett
- uttrykke egne meninger i diskusjoner på en saklig måte og kunne gjengi andres meninger
- drøfte hvordan språkbruk kan virke diskriminerende og trakasserende
- forklare ved hjelp av begreper fra grammatikk og tekstkunnskap hvordan tekster er bygget opp
- skrive hovedspråket ortografisk og grammatikalsk korrekt, uttrykke seg med et variert ordforråd og bruke sentrale teknikker for tekstbinding
- utforske og reflektere over språklig mangfold i Norge og gjøre rede for utbredelsen av de samiske språkene og for rettighetene for samisk språk i Norge
- gjøre rede for hovedtrekk i norsk språkutvikling

Vurdering

Elevene får løpende underveisvurdering i form av både muntlige og skriftlige tilbakemeldinger i faget. De vil få skriftlige tilbakemeldinger på tekster og innleveringer, skriftlige prøver og muntlige presentasjoner. Elevene skal også få være med på å reflektere over hva de kan øve mer på. Etter de to hovedfagsperiodene skal elevene få vurdere egne prosjekter og prosesser. Sluttvurdering gis etter våren i 10. klasse.

Matematikk

Faglærer

Magnus Nordahl

Uketimer/periodeuker

2 uketimer / 6 periodeuker

Faglig innhold

Tall og tallforståelse

- Tallteori: potens og kvadratrot
- Negative tall
- Regnskap, budsjett, handel videreføres
- Overslag for lengder og areal
- Beregning av vei, fart, tid
- Innsamling av data, enkel statistikk

Algebra

- Gjennomgang av kjente algoritmer, innføring i algoritmisk tenkning
- Utvikle og utprøve modeller for problemløsning
- Likninger

Geometri

- Formlikhet og sentralperspektiv
- Flatetransformasjon med arealkonstans (Pythagoras)
- De fire første geometriske stedene
- Perspektivtegning

Arbeidsmåter

Vi lærer i fellesskap (tradisjonell klasseromsundervisning) med oppgaveløsning og problemløsning som en naturlig del av timen. Elevene skal jobbe individuelt og i grupper for å finne løsningsstrategier som så deles med medelever. Dette gjøres for å utvikle elevenes evne til å tenke logisk og abstrakt, og for å trene elevene i bruk av matematiske begreper, kommunikasjon av egne ideer, samt tilgang på nye sammenhenger. Det vil også bli brukt mye tid til øvingsoppgaver for å styrke elevenes ferdigheter i faget. Elevene vil i liten grad få lekser.

Kompetansemål

Kompetansemålene i matematikk er gitt etter 10. trinn. Det betyr at vi gjennom hele ungdomstrinnet arbeider for å nå disse målene.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- utvikle modeller, utforske framgangsmåter og begrunne løsningsstrategier i møte med ulike matematiske utfordringer
- sammenligne og omgjøre tallkategorier til standardform
- regne med ulike tallsystemer
- ta i bruk algoritmene for primtallfaktoriserings og utregninger med algebraiske uttrykk
- bruke potenser og kvadratrøtter og anvende kvadratsetningene og polynomer i beregninger
- løse likninger og ulikheter av første grad og løse enkle likningssystemer med to ukjente, algebraisk og geometrisk, med bruk av koordinater
- utforske sammenhengen mellom konstant prosentvis endring, vekstfaktor og eksponentialfunksjoner
- lage og tolke funksjoner som beskriver numeriske sammenhenger i praktiske situasjoner
- identifisere og utnytte egenskapene til proporsjonale, omvendt proporsjonale, lineære og enkle kvadratiske funksjoner
- løse oppgaver ved bruk av målestokk og proporsjoner og utføre beregninger med variabler i praktiske situasjoner
- sette opp budsjett og føre regnskap; drøfte spørsmål knyttet til personlig økonomi, lån, kjøp og salg
- gjøre overslag over og beregne lengde, omkrets, vinkel, areal, overflate og utføre beregninger med vei, fart, tid, masse, volum og tetthet
- forklare definisjonen av π og bruke det i beregninger av omkrets, areal og volum og bruke formlikhet, kongruens og Pythagoras' læresetning i beregninger

- analysere egenskaper ved to- og tredimensjonale figurer og bruke egenskapene i beregninger
- utføre komplekse geometriske konstruksjoner, som kjeglesnitt, og lage perspektivtegninger med forsvinningspunkter
- undersøke og analysere sannsynlighet ved bruk av databaser og praktiske eksperimenter; beskrive utfallsrom og uttrykke sannsynlighet i ulike talluttrykk
- vise med eksempler og finne mulige løsninger på enkle kombinatoriske begreper i praktiske situasjoner

Vurdering

All vurdering i 8. klasse er underveisvurdering. Hensikten med vurderingen er å fremme motivasjon og læring hos elevene. Vurderingene skal sette elevene i stand til å få forstå hvordan de kan jobbe videre med fremtidige oppgaver. Elevene vil få prøve i små deler av pensum innimellom.

Arbeidsprosessen er det viktigste dette skoleåret. Det handler om arbeidsvaner og innsats mer enn ferdigheter og resultater. Sluttvurdering i faget gis etter 10. klasse.

Naturfag (Biologi)

Faglærer

Julia Schregel

Uketimer/periodeuker

3 periodeuker

Faglig innhold

Humanbiologi

- Organfunksjoner og -systemer
- Fordøyelse, hjerte, kretsløp, respirasjon,
- Hjernen og nervesystemet
- Sammenhenger mellom organsystemene; sykdom og sunnhet,
- Kosthold, søvn og helse
- Pubertet
- Spørsmål knyttet til livsmestring
- Rusmidler

Arbeidsmåter

Perioden omhandler menneskekroppens organsystemer, deres anatomi og funksjon. Spørsmål rundt hvordan disse kan bli påvirket av kosthold, søvn og rusmidler tas også opp. Fagstoffet vil presenteres gjennom tavleundervisning, illustrasjoner, videoer og artikler, samt diskusjoner i små grupper og i plenum.

Kompetansemål

Kompetansemålene for ungdomsskolen er i naturfag/biologi gitt etter 10. klasse. Det betyr at vi gjennom hele ungdomstrinnet arbeider for å nå disse målene.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- utforske naturfaglige fenomener gjennom systematisk og eksakt iaktakelse og formulere iakttakelsene i kunstfaglige uttrykk og fagtilpasset språk
- stille spørsmål og lage hypoteser om naturfaglige fenomener, identifisere variabler og samle data for å finne svar
- gjøre om observasjoner til kvantifiserbare data som kan behandles ved hjelp av enkel statistikk og forklare årsaks-virkningsforhold i omtalen av observasjoner, forsøk og forsøksresultater i naturfaget
- gi eksempler på sentrale arbeidsmåter og forklaringsmodeller i naturvitenskap, drøfte eksisterende kunnskap ut fra en kritisk tilnærming og identifisere sammenhenger mellom naturvitenskap, teknologi og samfunnsutvikling
- redegjøre for prinsippene i et økosystem, beskrive ulike typer økosystemer og bruke kunnskapen i drøfting av betydningen av naturmangfold, trusler mot mangfoldet og mulige tiltak
- drøfte ulike energiformer, energibruk og –overforbruk, lokalt og globalt
- gjøre rede for begrepene vær og klima, drøfte ulike klimamodeller og hvordan menneskelig aktivitet kan påvirke klima
- beskrive hovedtrekk i evolusjonsteorien og teorien om naturlig seleksjon
- **gjøre rede for hovedgruppene av næringsstoffer, deres karakteristiske egenskaper og betydning for ernæringsprosessene hos mennesket**
- **bruke kunnskap om næringsmidler for å undersøke og drøfte spørsmål knyttet til helse**
- **formidle grunnleggende kunnskap om menneskekroppens organer, funksjoner og prosesser**
- drøfte spørsmål knyttet til kjønnsidentitet og seksualitet.

Vurdering

Arbeidsboka og prøver vil danne grunnlaget for vurdering i denne perioden. Vurderingens formål er å motivere elevene til videre utvikling og fremgang i faget. I tillegg vil den muntlige aktiviteten i klasserommet være av stor betydning. Underveisvurderingen er en integrert del av opplæringen, der elevene skal gis anledning til å vise og utvikle kompetanse på flere og varierte måter, og der lærer og elever er i dialog gjennom timen. På slutten av perioden vil det være en større prøve der elever får bruke periodeboka som hjelpemiddel.

Naturfag (Fysikk)

Faglærer

Magnus Nordahl

Uketimer/periodeuker

3 periodeuker

Faglig innhold

Mekanikk

- Tyngde, balanse og likevekt
- Pendelen
- Ulike gjenstanders tyngdepunkt
- Vektarmer, vekter, vektstang, vektstangloven

- Skråplan, helningsvinkel

Praktisk bruk av mekaniske prinsipper i redskaper og maskiner

- Sveiv og hjul
- Trinse og blokk
- Kile, skrue, kraft- og tannhjulsoverføringer
- Mekanikkens gyldne regel

Magnetisme og elektrisitet

- Naturlig magnetisme i mineraler og metaller
- Elektrisitet som naturfenomen, f.eks. statisk elektrisitet, lyn
- Magnetismens polære karakter, tiltrekning og frastøtning
- Jordens magnetfelt, beliggenheten av de magnetiske polene
- Likestrømskilder; batteri, akkumulator
- Enkel elektromotor, strømkrets
- Varmeovn, kokeplate, strykejern m.m.

Optikk

- Prinsipper for kikkert, mikroskop og kamera
- Lysbryting; lovene for lysets forhold til speil og linser

Akustikk

- Lydens forhold til materialer og rom; resonans, ekko
- Lydbølger, lydshastighet

Arbeidsmåter

Oppbygningen av hovedfag er såkalt fenomenologisk. Det vil si at vi ser på et fenomen (forsøk) i felleskap før vi lærer teori. Tanken med denne oppbygningen er å fenge elevene og kunne dra nytte av at vi alle sammen har sett et felles fenomen.

Hovedfagsdagen vil være delt i tre deler. Hver dag starter med bearbeidelse av gårsdagens forsøk. Det skjer muntlig gjennom helklassemøter og gruppesamtaler. I del to vil elevene individuelt bearbeide stoffet i arbeidsboka. Der skal de skrive enkle rapporter for hvert forsøk basert på sine observasjoner og klassesamtalen i starten av dagen. Siste del av hovedfag ser vi på et nytt fenomen. I all hovedsak vil fenomenene bli presentert gjennom demonstrasjonsforsøk gjennomført av læreren. Gjennom arbeidet opparbeider vi en systematisk og eksakt iakttagelsesevne og et fagtilpasset språk.

Kompetansemål

Kompetansemålene for ungdomsskolen er i naturfag/fysikk gitt etter 10. klasse. Det betyr at vi gjennom hele ungdomstrinnet arbeider for å nå disse målene.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- utforske naturfaglige fenomener gjennom systematisk og eksakt iakttagelse og formulere iakttagelsene i kunstfaglige uttrykk og fagtilpasset språk

- stille spørsmål og lage hypoteser om naturfaglige fenomener, identifisere variabler og samle data for å finne svar
- gjøre om observasjoner til kvantifiserbare data som kan behandles ved hjelp av enkel statistikk og forklare årsaks-virkningsforhold i omtalen av observasjoner, forsøk og forsøksresultater i naturfaget
- gi eksempler på sentrale arbeidsmåter og forklaringsmodeller i naturvitenskap, drøfte eksisterende kunnskap ut fra en kritisk tilnærming og identifisere sammenhenger mellom naturvitenskap, teknologi og samfunnsutvikling
- utforske en bredde av fenomener innen fysikkens ulike områder, prøve ut hypoteser og gjøre rede for sentrale lovmessigheter og hvordan de er tatt i bruk i utvikling av redskaper og teknologi

Vurdering

Gjennom muntlig diskusjon vil det komme fram hva elevene har forstått, og hva som må forklares bedre. Elevene har arbeidsbøker hvor det arbeides individuelt med tekst og tegning fra observasjonene. Læreren gir muntlig tilbakemelding på arbeidet i arbeidsbøkene underveis i perioden. Helt til slutt i treukersperioden vil elevene få en prøve der de får benytte arbeidsboka som teorigrunnlag.

Naturfag (Kjemi)

Faglærer

Bao Quoc Le

Uketimer/periodeuker

3 periodeuker

Faglig innhold

Forbrenning

- Ildens møte med ulike materialer fra planteriket, dyreriket og mineralske og metallisk
- flamme, røyk og restprodukter
- Kalkens kretsløp i naturen og i industriell utnyttelse
- Fotosyntesen som samspill mellom oksygen og karbondioksid

Arbeidsmåter

Kjemifaget innføres i 8. trinn med forbrenning som hovedtema. Vi kommer til å gjennomføre en rekke forsøk knyttet til **forbrenningens kjemi**, med både lærer- og elevstyrte forsøk. Temaet forbrenning binder ulike naturfagsområder sammen: varme, lys og fargelære, karbon og andre grunnstoffers forvandling i dannelsen av oksider i kjemien.

Bearbeidelsen av stoffet skjer muntlig gjennom helklassesamtaler og i gruppesamtaler. I tillegg har vi arbeidsbøker som vi bruker til å gjenfortelle stoffet både med tekst og tegninger. Gjennom arbeidet opparbeider vi en systematisk og eksakt iakttakelses evne og et fagtilpasset språk.

Kompetansemål

Kompetansemålene i naturfag/kjemi er gitt etter 10. trinn. Det betyr at vi gjennom hele ungdomstrinnet arbeider for å nå disse målene. I Kjemiperioden i 8. trinn vil vi i hovedsak fokusere på de uthevede kompetansemålene.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- **utforske naturfaglige fenomener gjennom systematisk og eksakt iakttakelse og formulere iakttakelsene i kunstfaglige uttrykk og fagtilpasset språk**
- stille spørsmål og lage hypoteser om naturfaglige fenomener, identifisere variabler og samla data for å finne svar
- gjøre om observasjoner til kvantifiserbare data som kan behandles ved hjelp av enkel statistikk og forklare årsaks-virkningsforhold i omtalen av observasjoner, forsøk og forsøksresultater i naturfaget
- gi eksempler på sentrale arbeidsmåter og forklaringsmodeller i naturvitenskap, drøfte eksisterende kunnskap ut fra en kritisk tilnærming og identifisere sammenhenger mellom naturvitenskap, teknologi og samfunnsutvikling
- redegjøre for prinsippene i et økosystem, beskrive ulike typer økosystemer og bruke kunnskapen i drøfting av betydningen av naturmangfold, trusler mot mangfoldet og mulige tiltak
- drøfte ulike energiformer, energibruk og -overforbruk, lokalt og globalt
- gjøre rede for begrepene vær og klima, drøfte ulike klimamodeller og hvordan menneskelig aktivitet kan påvirke klima
- beskrive hovedtrekk i evolusjonsteorien og teorien om naturlig seleksjon
- gjøre rede for hovedgruppene av næringsstoffer, deres karakteristiske egenskaper og betydning for ernæringsprosessen hos mennesket
- bruke kunnskap om næringsmidler for å undersøke og drøfte spørsmål knyttet til helse
- formidle grunnleggende kunnskap om menneskekroppens organer, funksjoner og prosesser
- drøfte spørsmål knyttet til kjønnsidentitet og seksualitet
- lese et geosentrisk stjernekart, gjenkjenne stjernetegn og planeter og gjøre rede for solsystemet, sol- og måneformørkelser og bruk av almanakk
- forklare prinsippene om platetettonikk, vise kjennskap til viktige bergartsdannede mineraler og bruke grunnbegreper i geologisk systematikk
- **beskrive grunntrekk ved forbrenning og petrokjemiske prosesser, forklare oksidasjoner og reduksjon og presentere kjemiske forsøk med hjelpestoffer som reagens og indikator**
- **bruke grunnstoffer til å forklare grunnstrukturene i det periodiske systemet**
- utforske en bredde av fenomener innen fysikkens ulike områder, prøve ut hypoteser og gjøre rede for sentrale lovmessigheter og hvordan de er tatt i bruk i utvikling av redskaper og teknologi

Vurdering

Gjennom muntlig diskusjon vil det komme fram hva elevene har forstått, og hva som må forklares bedre. Elevene har periodebøker hvor det arbeides individuelt med tekst og tegning fra observasjonene. Helt til slutt i perioden vil periodebøkene tas inn og skriftlig vurdering vil bli gitt.

Naturfag (Astronomi)

Faglærer

Mette Kristine Nilsen

Uketimer/periodeuker

3 periodeuker

Faglig innhold

Astronomifaget knytter an til menneskehetens skjebnefellesskap under den samme himmel og til den tenkning og forståelse av verdensrommet som har utviklet seg over flere tusen år. Dette er en forutsetning for å kunne forstå betydningen av teleskopet, gjennombruddet for det kopernikanske verdensbilde, oppdagelsen av de ytre planeter og galakser og fram til dagens astrofysikk.

I 8. klasse skal elevene lære om betydningen astronomi har hatt historisk og frem til i dag. De skal se på universet fra det geosentriske perspektiv som var utbredt frem til renessansen, og til oppdagelsene som bragte frem det heliosentriske perspektivet.

Arbeidsmåter

Arbeidsbøker med tekst, modeller og tegninger. Tavleundervisning, gruppesamtaler, prosjektarbeid og ekskursjoner.

Kompetansemål

Kompetansemålene i naturfag/astronomi er gitt etter 10. trinn. Det betyr at vi gjennom hele ungdomstrinnet arbeider for å nå disse målene. I astronomiperioden i 8. trinn vil vi i hovedsak fokusere på disse kompetansemålene.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- utforske naturfaglige fenomener gjennom systematisk og eksakt iakttagelse og formulere iakttagelsene i kunstfaglige uttrykk og fagtilpasset språk
- gi eksempler på sentrale arbeidsmåter og forklaringsmodeller i naturvitenskap, drøfte eksisterende kunnskap ut fra en kritisk tilnærming og identifisere sammenhenger mellom naturvitenskap, teknologi og samfunnsutvikling

- lese et geosentrisk stjernekart, gjenkjenne stjernetegn og planeter og gjøre rede for solsystemet, sol- og måneformørkelse og bruk av almanakk

Vurdering

Vi vil ha fokus på vurdering *for* læring og eleven vil derfor få muntlige tilbake- og fremovermeldinger på eget arbeid underveis i perioden. På slutten av perioden vil elevene bli vurdert basert på arbeidsbok og prosjektet de skal jobbe med.

Geografi

Faglærer

Magnus Nordahl

Uketimer/periodeuger

3 periodeuger

Faglig innhold

Verdensgeografi

- Kontinentenes topografi og egenart; landformer og fysisk geografi
- Verdenshavens og vannveienes økologiske funksjon og betydning
- Klima og meteorologi
- Regionale likheter og forskjeller
- Urfolk; tradisjonelle levevis og kulturformer
- Europeisk kolonisering og innvandring
- Endring og utvikling i forholdet mellom natur og kultur

Arbeidsmåter

- Klasesamtaler
- Bearbeiding i periodebok
- Tverrfaglig arbeid – historie
- Gruppeprosjekter

Kompetansemål

Kompetansemålene i geografi er gitt etter 10. trinn. Det betyr at vi gjennom hele ungdomstrinnet arbeider for å nå disse målene.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- undersøke og skildre karakteristiske naturgeografiske trekk ved jordens kontinenter og havområder
- utforske og presentere eksempler på samvirket mellom menneskers levevis og naturgeografiske forhold
- ta i bruk ulike typer kart: fysiske, politiske og økonomiske, digitale og papirbaserte
- bruke kunnskap om målestokk og koordinater i eget arbeid

- gjøre rede for og reflektere over forekomsten av betydningsfulle naturressurser og deres fordeling, utnyttelse og betydning for verdenshandelen
- trekke linjer fra geografisk kunnskap til innhold fra andre fag som samfunnskunnskap, historie og naturfag
- drøfte og vurdere aktuelle spørsmål knyttet til klima og bruk, pleie og vern av jordens naturgrunnlag

Vurdering

Elevene får undervisningsvurdering gjennom perioden og vurdering av periodebok og prøveresultat. Eleven blir ellers vurdert ut ifra deltakelse i gruppeprosjekter og klassesamtaler.

Historie

Faglærer

Mette Kristine Nilsen

Uketimer/periodeuker

3+3 periodeuker + 3 periodeuker historie/religion

Faglig innhold

Historiefaget handler om å utforske menneskehetens utvikling gjennom tidene, samt å trekke tråder til samtiden for å forstå kultur og samfunn. Dette året legges det henholdsvis vekt på europeisk og norsk historie spesielt rettet mot overgangsperioden fra middelalderen til tidlig moderne tid. Eksempler på innhold er blant annet; de store oppdagelsesreisende, renessansen, og norsk og europeisk historie fra 1350 til 1800. Vi skal også se på historien til norske urfolk og nasjonale minoriteter, samt trekke linjer fra historiske hendelser til store spørsmål i dagens samfunn.

Arbeidsmåter

Arbeidsbok med tekst og bilder, tavleundervisning, gruppesamtaler, gruppearbeid, skriftlige oppgaver og presentasjoner.

Kompetansemål

Kompetansemålene i historie er gitt etter 10. trinn. Det betyr at vi gjennom hele ungdomstrinnet arbeider for å nå disse målene.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- reflektere over drivkreftene bak oppdagelsesreisene og konsekvensene av dem
- beskrive hovedlinjer i utviklingen fra det førindustrielle samfunn til innføringen av ny teknologi under den industrielle revolusjon og fram til vår tid
- drøfte utviklingen av kolonialisme og imperialisme og gi eksempler på avkolonisering

- beskrive trekk ved Norge i senmiddelalder og under dansk overherredømme
- undersøke og gjøre rede for idéer og krefter som førte til frihetskamp og revolusjoner på 1700- og 1800-tallet og for følgene dette fikk for den demokratiske utviklingen i Norge
- presentere viktige utviklingstrekk i norsk historie på 1800- og 1900-tallet og hvordan de peker fram mot samfunnet i dag
- undersøke og presentere hovedtrekk ved samenes historie og rettighetskamp fra midten av 1800-tallet til i dag
- drøfte årsaker til og virkningene av sentrale internasjonale konflikter og samfunnsomveltninger på 1900- og 2000-tallet og reflektere over betydningen av handlingene til sentrale personer i moderne historie
- drøfte viktige omveltninger i samfunnet i nyere tid, og reflektere over hvordan dagens samfunn åpner for nye omveltninger
- samtale om politiske ideologier og standpunkter og om hvordan de påvirker tolkninger av historiske begivenheter
- reflektere over historiske hendelser og over hvordan samfunnet kunne ha blitt annerledes dersom disse hendelsene hadde utviklet seg på en annen måte
- søke, lese og vurdere kritisk utvalgte historiske kilder for eget arbeid
- drøfte idealene om menneskeverd og reflektere over utviklingen av rasisme og diskriminering i et historisk og nåtidig perspektiv
- skrive samfunnsfaglige tekster i ulike sjangrer og lage, eller finne, illustrasjoner som bygger opp under den skriftlige fremstillingen

Vurdering

Vi vil ha fokus på vurdering *for* læring og elevene vil få muntlige tilbake- og fremovermeldinger på eget arbeid underveis i perioden. På slutten av perioden vil elevene bli vurdert basert på arbeidsboken og prosjektene de skal jobbe med.

Samfunnskunnskap

Faglærer

Helge Rønsåsbjørg

Uketimer/periodeuker

1 uketime

Faglig innhold

Samfunnskunnskap handler om grunnleggende verdier og kunnskaper knyttet til demokrati og medborgerskap, der hovedmålet er å bidra til at elevene blir reflekterte og deltakende medborgere. Sentral tematikk er dagsaktuelle saker, med annet faglig innhold som blant annet:

- Politikk og demokratiforståelse, fokus på årets kommune- og fylkestingsvalg. Deltakelse på skoledebatt og valgtorg på Skansen.
- Rettighetslovgivning, menneskerettigheter, rettsvesen og rettspraksis
- Fordommer, rasisme og diskriminering, etniske og religiøse minoriteter
- Kjønnroller, kjønnsidentitet og seksuell orientering
- Terrorhandlingene 22. juli 2011

- Aktuelle nyhetssaker

Arbeidsmåter

- KlASSESAMTALER
- Diskusjon og debatt om nyhetssaker
- Fagpresentasjoner og begrepsprøver
- Små samfunnsfaglige undersøkelser
- Gruppeprosjekter

Kompetansemål

Kompetansemålene i samfunnskunnskap er gitt etter 10. trinn. Det betyr at vi gjennom hele ungdomstrinnet arbeider for å nå disse målene.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- sette seg inn i og presentere en samfunnsfaglig undersøkelse; planlegge og gjennomføre en samfunnsfaglig småskala-undersøkelse, alene eller sammen med andre
- gjøre rede for hvordan ulike politiske partier fremmer ulike verdier og interesser, drøfte dette i forbindelse med aktuelle samfunnsspørsmål og argumentere for egne synspunkter
- gjøre rede for sentrale politiske institusjoner i Norge og rollefordelingen mellom dem og sammenligne med institusjoner i andre land
- undersøke og gjøre rede for nasjonale minoriteters stilling i Norge, før og nå, med vekt på fornorskning av samene og deres rettighetskamp
- beskrive hva rettighetslovgivning går ut på gjennom sentrale eksempler
- gi eksempler på hva samarbeid, medvirkning og demokrati innebærer nasjonalt, lokalt, i organisasjoner og i skolen
- beskrive hovedtrekkene i norsk økonomi og hvordan de henger sammen med den globale økonomien
- forklare begrepene holdninger, fordommer, rasisme og ekstremisme, vurdere hvordan holdninger kan bli påvirket og hvordan den enkelte og samfunnet kan motarbeide fordommer og rasisme
- gi eksempler på hvordan et lovbrudd blir behandlet, diskutere årsaker til og følger av kriminalitet og forklare hvordan rettsstaten og rettspleien fungerer
- gjøre rede for oppgavene til viktige internasjonale organisasjoner der Norge er medlem undersøke og presentere grunnleggende menneskerettigheter og deres opprinnelse og reflektere over verdien av at de blir respektert
- beskrive og drøfte sider ved bærekraftig utvikling; den enkeltes ansvar og påvirkningsmulighet og betydningen av politiske beslutninger og strukturelle endringer

Vurdering

Elevene får underveisvurdering basert på presentasjoner, prøver og undersøkelser, og blir ellers vurdert etter deltakelse i diskusjoner og debatter så vel som gruppeprosjekter og klASSESAMTALER. Fokuset vil være på muntlig deltakelse i samfunnskunnskap.

Religion og livssyn

Faglærer

Mette Kristine Nilsen

Uketimer/periodeuker

3 periodeuker (sammen med historie)

Faglig innhold

Religion og livssyn handler om å utforske vår menneskelige tilværelse, også satt i sammenheng med historie, kultur og samfunn. Dette året legges det vekt på kristendom og reformasjonen, men også mer generell tematikk knyttet til religion, livssyn og filosofi, med faglig innhold som blant annet:

- Den kristne reformasjonen og kristenhumanismen i Norge og Europa
- Biografier om viktige personer fra verdensreligionene
- Kulturarv og tradisjoner i ulike religioner
- Menneskerettigheter, religionsfrihet og livssynshumanisme
- Eksistensielle og etiske ideer og begreper

Arbeidsmåter

Arbeidsbok med tekst og tegning, gruppesamtaler, tavleundervisning og skriftlige oppgaver.

Kompetansemål

Kompetansemålene i religion og livssyn er gitt etter 10. trinn. Det betyr at vi gjennom hele ungdomstrinnet arbeider for å nå disse målene.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- bruke og drøfte fagbegreper om religioner og livssyn
- sammenligne og vurdere ulike kilder til kunnskap om religioner og livssyn
- delta i samtaler om kristendommens betydning i Europa i middelalder og renessanse og gjøre rede for viktige hendelser og skikkelser i kristendommens historie fra reformasjonen til i dag
- presentere hovedtrekk ved kunst og arkitektur knyttet til kristendommen
- utforske og presentere sentrale trekk ved mangfold og utbredelse av kristendommen i dag
- gjøre rede for og reflektere over samenes og andre urfolks religions- og livssynstradisjoner
- gi eksempler på karakteristiske trekk ved jødedom, islam, hinduisme og buddhisme i dag og vise kjennskap til kulturelle og sosiale impulser som er særegne for disse religionene
- undersøke og presentere sentrale ideer fra livssynshumanisme og andre ikke-religiøse livssyn
- øve faglig innenfraperspektiv i presentasjon av ulike religioner og livssyn som livstolkning
- reflektere over eksistensielle spørsmål knyttet til oppvekst og liv i et mangfoldig og globalt samfunn
- identifisere og drøfte aktuelle etiske problemstillinger knyttet til menneskerettigheter og levekår globalt sett

- utforske etiske ideer fra sentrale skikkelser i filosofihistorien og i religiøse og livssynsbaserte tradisjoner

Vurdering

Vi vil ha fokus på vurdering *for* læring og eleven vil få muntlige tilbake- og fremovermeldinger på eget arbeid underveis i perioden. På slutten av perioden vil elevene bli vurdert basert på arbeidsboken og en skriftlig oppgave.

Engelsk

Faglærer

Sofie Madeleine Solbø

Uketimer/periodeuker

3 uketimer

Faglig innhold

Hovedmålet gjennom hele ungdomstrinnet er at elevene skal utforske, uttrykke og utvikle sine egne muntlige og skriftlige kunnskaper og ferdigheter innen engelskspråklig kultur og kommunikasjon.

I 8. klasse er det spesielt fokus på Storbritannia og vi vil ta landets historie, kultur og kommunikasjonsmønster som utgangspunkt for å jobbe med følgende faglige innhold:

- Engelsk som globalt kontaktspråk og bruken av engelsk i Norge
- Fordyping i britisk historie, kultur og samfunn
- Biografier om viktige britiske personer
- Arbeid med utdrag fra klassisk britisk litteratur
- Lesing og bokomtale av aktuell ungdomsroman
- Muntlig og skriftlig kommunikasjon tilpasset samtalepartner og mottaker

Arbeidsmåter

- Samtaler i grupper med fokus på formidling og lytting
- Gruppeprosjekter med vekt på språkglede, samarbeid og selvevaluering
- Bearbeiding av litteratur gjennom bokomtaler og gruppesamtaler
- Møte med og bearbeidelse av språklige uttrykksformer i forskjellige sjangre og medier
- Skriftlig formidling gjennom prosesskriving, temaskrivning og fortellinger
- Muntlig formidling gjennom presentasjoner, resitasjon og dramatisering
- Kurs i sentral grammatikk og fonetikk

Kompetansemål

Kompetansemålene i engelsk er gitt etter 10. trinn. Det betyr at vi gjennom hele ungdomstrinnet arbeider for å nå disse målene.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- lese og samtale om ulike typer tekst med god forståelse, diksjon og intonasjon
- bruke hensiktsmessige strategier og hjelpemidler for språkkinnlæring og planlegge og vurdere
- arbeidsmåter i forhold til ulike oppgaver
- utvikle og presentere tekster som er tilpasset ulike temaer og mottakere, skriftlig og muntlig
- ta i bruk hensiktsmessige medier i arbeid med engelsk som globalt kontakt- og kommunikasjonsspråk
- forstå og bruke et variert ordforråd og ulike språklige strukturer
- søke og bruke engelskspråklige kilder på en tekstkritisk måte
- samtale med god flyt og sammenheng i uforberedt og forberedt tale
- gi muntlige presentasjoner av ulike temaer
- delta i bearbeidelse av engelskspråklig litteratur, poesi, drama og prosa
- samarbeide om formidling, gjennom resitasjon og/eller dramatisering, av engelsk litteratur
- utforske og drøfte varianter av engelsk som førstespråk og kontaktspråk
- undersøke og presentere viktige hendelser i engelskspråklige lands historie
- utforske situasjonen til urfolk i engelskspråklige land drøfte levesett, verdier og institusjoner i engelskspråklige land og i Norge

Vurdering

Elevene får løpende underveisvurdering i form av både muntlige og skriftlige tilbakemeldinger i faget. Det vil bl.a. innebære skriftlige tilbakemeldinger på tekster og innleveringer, skriftlige prøver og tilbakemeldinger på muntlige presentasjoner. I dialog med læreren vil elevene få være med på å reflektere hva de kan øve mer på. Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i engelskfaget. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til. Dermed kan lærer gi veiledning og tilpasse opplæringen slik at elevene får utviklet kompetansen i faget. Sluttvurdering i faget gis etter våren i 10. klasse.

Tysk

Faglærer

Julia Schregel

Uketimer/periodeuker

2 uketimer

Faglig innhold

Språk og kommunikasjon

- Strategier i språklæringen
- Prosess-skriving, kjente og nære temaer
- Skrive/lese/fremføre sketsjer og dramatiseringer

- Lese og bearbeide tekster i ulike sjangre
- Tilpassing til mottaker eller samtalepartner
- Ordforråd knyttet til elevens hverdagsliv (årstider, ferie, hobbyer, dyr, familie, bosted, personlighet, vennskap, avtaler, tall og klokkeslett, mat, innkjøp, klær)
- grammatikk, der undervisningen tar utgangspunkt i hva eleven har bruk for i de nevnte språksituasjonene: verb i presens; regelmessig verbbygning, uregelmessige verb, refleksive verb, verb med vokalforandring, modale hjelpeverb; adjektiv; eiendomsord; ordstilling.

Språk og kultur

- Ungdommer i tysktalende land og deres liv
- Tysktalende lands samfunns- og kulturliv, tradisjoner og skikker (jul, nyttår, påske)
- Geografi i og rundt tysktalende land

Arbeidsmåter

Lytteøvelser, der elevene skal øve på å lete etter mening i samtaler og dialoger selv om ikke alt av innholdet blir forstått. De skal samtidig trene på å forstå autentiske samtaler på målspråket som omfatter ungdomsspråk, dagligtale, dialekt og mer.

Lesing av ulike type tekster, både autentisk og tilrettelagde av ulike sjangre, der både øving i bruk av ulike lesestrategier og utvidelse av ordforrådet vil stå i fokus.

Muntlig arbeid omfatter både samtaler om språket for å bevisstgjøre målspråkets struktur og regler (også samlignet med morsmålet og andre språk), muntlige øvelser i mindre og større grupper for å øve på spesifikke temaer (for eksempel grammatikk, ordforråd, uttalelse, osv.) og språklig samhandling i dialog eller gruppesamtaler. Elevene skal ha presentasjoner både i klasserommet foran medelever og som digitale fortellinger/film.

Skriftlig arbeider elevene med ulike øvelser til ulike tema (for eksempel grammatikk, ortografi, ordforråd, osv.). De skal forfatte kortere spontane tekster og større arbeider som det vil jobbes med over tid, der innholdet får større plass.

Kompetansemål

Kompetansemålene i tysk gitt etter 10. trinn. Det betyr at vi gjennom hele ungdomstrinnet arbeider for å nå disse målene.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- lese og gjenfortelle ulike typer tekst med god forståelse og uttale
- bruke hensiktsmessige strategier og hjelpemidler for språkinnlæring og planlegge og vurdere arbeidsmåter i forhold til ulike oppgaver
- bruke kjennskap til strukturene i målspråket i eget tekstarbeid
- bruke et variert ordforråd i samtale om kjente temaer
- velge temaer og finne kilder for muntlige og skriftlige presentasjoner
- bruke kilder på målspråket på en tekstkritisk måte
- samtale om målspråkets stilling i verden og egne erfaringer med det i Norge
- bearbeide og formidle skjønnlitterære tekster på målspråket

- samtale om viktige hendelser i målspråksområdenes historie
- drøfte levesett, verdier og institusjoner i målspråksområdene og i Norge

Vurdering

Undervisvurdering gis både muntlig og skriftlig fortløpende i undervisningen og som tilbakemeldinger på ulike innleveringer. Målet med undervisvurderingen er fremoverrettet, og skal gi elevene en klar forståelse for hva og hvordan de kan forbedre sin forståelse og bruk av målspråket. Med hensyn til de ulike ferdighetsområder skal halvårsvurderingen basere seg på et bredt spekter av innleveringer. Dette kan for eksempel omfatte lengre og kortere tekster, presentasjoner i klasserom, digitale historier, gloseprøver, muntlige og grammatikk prøver.

Kunst og håndverk

Faglærer

Heidi Mostad

Uketimer/periodeuker

2 uketimer i et halvt år

Faglig innhold

Linje

- Perspektivtegning med ett og to fluktpunkter
- Romlige legemer som kule, sylinder, kjegle og kube med enkel skygge og projeksjon
- Oppgaver knyttet til kunst- og kulturhistorien
- Grafikk; høytrykksteknikker
- Digitale teknikker
- Sort/hvitt med kull, laving – volum

Farge

- Sort/hvitt-teknikker, tusjmaleri og grafikk
- Akvarell
- Videreutvikling av sjiktteknikken
- Fargete scenerom
- Oppgaver knyttet til kunst- og kulturhistorien
- Naturstudier

Form

- skape tredimensjonale former i ulike materialer
- designe og framstille bruksgjenstander med god funksjon
- velge egnede redskaper og teknikker i planlegging og gjennomføring av oppgaver med materialer som tre, metall, lær, tekstil og papir
- undersøke og drøfte bruk av materialer og teknikker ut fra hensyn til miljø og bærekraftig ressursbruk

Arbeidsmåter

Det varieres mellom foredrag, øvelser og oppgaver

Tegneteori

Stilleben/saktegning

Arbeid med blyant, tusj, kull

Perspektivtegning

Grafikk/Digital teknikk

Akvarellteknikker

Arbeid med et bilde knyttet til kunsthistorien

Modellere frem bruksgjenstand

Arbeide i lerret med logo, samt fremstille en renessansepung til ulikt bruk

Kompetansemål

Kompetansemålene i kunst og håndverk er gitt etter 10. trinn. Det betyr at vi gjennom hele ungdomstrinnet arbeider for å nå disse målene.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- utforske lys- og skyggevirkninger og linjeperspektiv i tegning
- utforske faginnhold i naturfag gjennom saktegning
- planlegge og utføre enkle trykkteknikker
- undersøke og beskrive karakteristiske trekk ved ornamentikk, formspråk, fargebruk og kunstneriske uttrykksformer fra ulike kunsthistoriske epoker
- undersøke og drøfte aktuelle samfunnsproblemer knyttet til kunst og håndverk
- bruke ulike teknikker og programmer for bilde- og filmproduksjon
- vurdere visuell kvalitet og estetiske problemstillinger i ulike digitale uttrykk
- utforske og anvende hensiktsmessige teknikker for komposisjon, fargebruk, lys og skygge
- skape tredimensjonale former i ulike materialer
- designe og framstille bruksgjenstander med god funksjon
- velge egnede redskaper og teknikker i planlegging og gjennomføring av oppgaver med materialer som tre, metall, lær, tekstil og papir
- undersøke og drøfte bruk av materialer og teknikker ut fra hensyn til miljø og bærekraftig ressursbruk

Vurdering

Underveisvurdering er en integrert del av en læringsfremmende opplæring, der elevene skal gis anledning til å vise og utvikle kompetanse på flere og varierte måter, og der læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i faget. Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse.

Musikk

Faglærer

Tiina Ulén og Antje Lemanski

Uketimer/periodeuker

1 uketime i klassen og 1 kortime

Faglig innhold

- Sang i ulike sjangrer
- Oppvarmingsøvelser for sang
- Musikalske leker og øvelser: sangleker, bevegelser, rytmiske øvelser, improvisasjon, komposisjon
- Samspill i grupper med djembe eller andre rytmeinstrumenter, og/eller gitarspill med enkel besifring
- Sentrale trekk ved en musikkhistorisk epoke, med lytteeksempler
- Komponistbiografier
- Rytme, puls og takt og grunnleggende om notasjon for rytme
- Begreper for musikkuttrykk, for eksempel crescendo, forte/piano, ritardando, i tilknytning til det utøvende musikkarbeidet

Arbeidsmåter

- Sang, spill, bevegelse og resitasjon i klassen, i grupper og i ungdomskoret
- Gitarkurs
- Samspill m/ulike instrumenter.
- Skriftlige oppgaver; note- og rytmenotasjon
- Samtaler om musikk
- Sang og spill i grupper, klassen og på skolens arrangement
- Sang/musikk som en del av hovedfagsrytmen og sanger med tilknytning til klassetrinnets historietemaer

Kompetansemål

Kompetansemålene for ungdomsskolen er i musikk gitt etter 10. Klasse. Gjennom hele 8. og 9. klasse vil vi arbeide mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved sluttvurderingen i 10. klasse.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- bruke stemmen og kroppen i musikalske oppvarmingsøvelser og korsang
- øve inn og fremføre sanger fra ulike sjangrer, kulturer og historiske epoker
- delta i samspillgrupper med sang og instrumenter
- benytte et partitur med både g- og f-nøkkel
- gjenkjenne ulike musikkjangrer og beskrive noen av deres grunnelementer
- beskrive noen typiske kjennetegn for sentrale komponisters musikk

- diskutere betydningen av musikk som et menneskelig uttryksmiddel og i et samfunnsperspektiv

Vurdering

Det legges vekt på timeaktiviteten og faglig samarbeid. De individuelle ferdigheter og bidrag i klassens og gruppens felles musisering blir vurdert. Elevene blir vurdert i muntlige og skriftlige oppgaver, samt presentasjoner. Kontinuerlige muntlige tilbakemeldinger, samt halvårsvurdering.

Eurytmi

Faglærer

Periodelærer (ennå uavklart)

Uketimer/periodeuker

1 periode

Faglig innhold

Arbeidsmåter

Periode som ender i en eurytmiforestilling for hele skolen.

Kompetansemål

Kompetansemålene for ungdomsskolen er i eurytmi gitt etter 10. klasse. Det betyr at vi gjennom hele ungdomstrinnet arbeider for å nå disse målene.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- skape og uttrykke helhet og sammenheng mellom form, innhold og gester i lyriske, episke og dramatiske tekster sammen med andre.
- gi et samlet og helhetlig bevegelsesuttrykk til utvalgte musikkstykkers innhold og form sammen med andre.
- bruke grunnelementer i språk og musikk i arbeidet med egne koreografier.
- utføre stavøvelser med sikkerhet, samt skape egne former og koreografier bygget på disse.
- utføre ulike geometriske former og formforvandlinger.
- planlegge, innøve og delta i fremførelser av eurytmi for et publikum, hvor arbeidet med kostymer og scenebelysning inngår.

Vurdering

Underveisvurdering er en integrert del av en læringsfremmende opplæring, der elevene skal gis anledning til å vise og utvikle kompetanse på flere og varierte måter, og der læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i faget. Skriftlig underveisvurdering gis i halvårsvurderingen etter perioden våren 24.

Kroppsøving

Faglærer

Paal Nordland

Uketimer/periodeuker

2 uketimer

Faglig innhold

Elevene erfarer at alle har forskjellige kropper og forutsetninger, og at vi mestrer ulikt. De erfarer glede over å ha en sunn sjel i et sunt legeme, og fokusere på god lagånd og godt samarbeid.

- Trene og oppøve generell styrke, samt gjennomføre styrketester.
- Trene kondisjon, samt gjennomføre kondisjonstester.
- Trene sin ytelsesevne, og kunne reglene innen ballspillene innebandy, fotball, håndball og volleyball.
- De skal erkjenne viktigheten av god sportsånd og fairplay.
- Aktiviteter
 - 60m, 400m løp og 1 km terrengløp.
 - Volleyball, håndball, innebandy og fotball.
 - Enkel kasteteknikk. Diskos, spyd og ball.
 - Lengdehopp og ren spenst-trening.
 - Generell styrketrening og kondisjonstrening.
 - Elevene deltar på skolens skidag.
 - Koordinasjon- og balanseøvelser samt akrobatikk.
 - Bevegelsesleker.

Arbeidsmåter

Elevene skal under lærers ledelse arbeide sammen som lag, i grupper, parvis og individuelt. Om høsten og våren vil det meste foregå utendørs på friidrettsanlegget på Øya. Om vinteren vil elevene være i Trondheim Spektrum. Elevene får idrettslige utfordringer som bygger på deres modenhet. Elevene arbeider videre med erfaringer de har fra tidligere skoleår. Disse erfaringene bruker de nå gir seg i kast med litt større utfordringer.

Kompetansemål

Kompetansemålene for ungdomsskolen er i kroppsøving gitt etter 10. klasse. Gjennom hele 8. og 9. klasse vil vi arbeide mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved sluttvurderingen i 10. klasse.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- delta ut fra egne forutsetninger i et utvalg idretter og kjenne til teknikk, taktikk og treningsprinsipper i et utvalg individuelle idretter og lagidretter
- utføre flere svømmeteknikker og gjennomføre livredning forklare og utføre livbergende førstehjelp
- reflektere over hvordan ulike framstillinger av kropp i media påvirker bevegelsesaktivitet og forhold til egen kropp
- planlegge og lede kroppsøvingsaktiviteter med tanke på å inkludere alle
- vurdere egne erfaringer fra kroppsøvingsaktiviteter og planlegge, gjennomføre og vurdere egentrening av ulike slag, også ved skade og sykdom
- drøfte sammenhenger mellom fysisk aktivitet, livsstil og helse
- praktisere former for friluftsliv i ulike naturmiljø
- orientere seg ved hjelp av ulike typer kart og spor i varierte terrengetyper
- planlegge og ta medansvar for gjennomføring av overnattingsturer til ulike årstider
- vurdere risiko og trygghet ved ulike uteaktiviteter

Vurdering

Elevene får muntlige tilbakemeldinger underveis og etter økten. De får skriftlig halvårsvurdering to ganger i året. Elevene vurderes ut fra kompetansemålene. De vurderes ferdighetsmessig ut fra egne forutsetninger, samt på innsats.

Mat og helse

Faglærer

Trond Rømo

Uketimer/periodeuker

2 uketimer i ett semester

Faglig innhold

- Tilberedning av ulike typer måltider både etter oppskrift og ved å benytte tilegnede kunnskaper og ferdigheter til å videreutvikle oppskrifter.
- Kunnskap om bærekraftig matvareproduksjon, deriblant forskjellen mellom økologisk og konvensjonell matvareproduksjon og globale problemstillinger knyttet til ressursfordeling, matkultur og klima.
- Sammenhengen mellom matvaner og helse.
- Næringsstoffenes egenskaper og hvordan man leser varedeklarasjoner, tilsetningsstoffer og prosessering
- Lære om matvarer og matlaging for mennesker med behov for alternativ diett.

Arbeidsmåter

Ukentlig matlaging på skolekjøkkenet med utgangspunkt i matvarer i sesong. Øve på å planlegge innkjøp, beregne mengde og å vurdere hva et balansert måltid kan inneholde. Handle matvarer. Tilberede mat i samarbeid og individuelt. Øve på god kjøkkenhygiene, arbeidsflyt og samarbeid i forbindelse med matlaging. Jevnlige samtaler om god råvarebehandling, oppbevaring og holdbarhet samt det å utnytte restemat. Erfaring med varmkompostering og samtale om betydningen av å tenke kretsløp når man bearbeider matvarer. Ha et jevnt fokus på bærekraftig matproduksjon i et større perspektiv. Gjennomføre samtaler om sammenhengen mellom matvaner og helse.

Kompetansemål

Kompetansemålene for ungdomsskolen er i mat og helse gitt etter 10. klasse. Gjennom hele 8. og 9. klasse vil vi arbeide mot disse målene. Faget er avsluttende i 9. klasse.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- bruke sansene til å vurdere kvaliteten på matvarer (8de og 9de)
- utvikle og forbedre oppskrifter og menyer; bruke restemat (8de og 9de)
- prøve ut og sette sammen retter ut fra ulike matlagingsmetoder og matkulturer (8de og 9de)
- planlegge og lage et sammensatt, flere retters måltid (9de)
- gi eksempler på hvordan matproduksjon, varetilgang og matkultur har forandret seg over tid
- presentere og drøfte grunnprinsipper i økologisk og konvensjonell matvareproduksjon (9de)
- vurdere matvarer ut fra etiske og bærekraftige kriterier, inkludert dyrevelferd (9de)
- være med i samtaler om hvordan matforbruk kan påvirke klima og miljø (9de)
- drøfte og vurdere kostholdsinformasjon i markedsføring og media (8de)
- gi eksempler på sammenhenger mellom matvaner og helse; diskutere næringsrelaterte sykdommer (8de og 9de)
- gjøre rede for næringsstoffer i sentrale matvarer (8de og 9de)
- forstå og vurdere varedeklarasjoner, inkludert vanlige tilsetningsstoffer i mat (8de og 9de)

Vurdering

Vurdering av elevenes faglige utvikling skjer muntlig i timene på skolekjøkkenet. Det vil gjennomføres individuelle prøver knyttet til teori. I løpet av året vil elevene få vise noe av det de har lært i en praktisk gruppeoppgave med matlaging.

IKT

Faglærer

Magnus Nordahl

Uketimer/periodeuker

3 uker geografi/IKT kombinert

Faglig innhold

IKT-faget handler om å lære om og med informasjons- og kommunikasjonsteknologi og digitale verktøy både for sin egen del og som del av tverrfaglig arbeid, med faglig innhold som blant annet:

- Behandling av tekst, bilde, lyd, kart og tall
- Opphavsrett, nettvett, sosiale medier
- Kildesøk, kildebruk, kildekritikk
- Datateknologi i fortid, nåtid og framtid
- Sosiale og etiske problemstillinger

Arbeidsmåter

Kompetansemålene i IKT krever kontinuerlig øvelse, og vil i 8.klasse inkorporeres i flere fag, som norsk, geografi, matte og historie.

Kompetansemål

Kompetansemålene for ungdomsskolen er i IKT gitt etter 10. klasse. Gjennom hele 8. og 9. klasse vil vi arbeide mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved sluttvurderingen i 10. klasse.

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne:

- utforske bruk av digitale verktøy for ulike oppgaver
- gjøre rede for operativsystemer og bruke kontorstøttesystemer
- søke i og vurdere ulike nettbaserte kilder til informasjon og kunnskap
- praktisere korrekte kildehenvisninger
- utvikle sammensatte tekster og presentasjoner med digitale verktøy
- ta i bruk grunnleggende programmering
- utforske kreativ bruk av digital teknologi
- begrunne og drøfte forhold omkring nettvett, opphavsrett og risikomomenter i bruk av moderne datasystemer
- utforske og diskutere individ- og samfunnsrelaterte spørsmål knyttet til IKT
- drøfte og vurdere menneskelige og etiske spørsmål knyttet til teknologiens plass og utvikling i samfunnet og den enkeltes liv
- undersøke og reflektere over temaet kunstig intelligens og autonome systemer

Vurdering

Elevene får undervisvurdering gjennom perioden og en vurdering av sitt tverrfaglige IKT-arbeid, og blir ellers vurdert etter sin deltakelse i gruppeprosjekter og klassesamtaler.